

XIV. Kotitalouslautakunta.

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1935 seuraavan selonteon:

Lautakunnan kokoonpano. Lautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna tarkastaja M. Sillanpää puheenjohtajana, rouva H. Gebhard varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä rouva H. Brander, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja rouva M. Mutikainen. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa sähkötekniikko V. V. Salovaara. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Vuoden kuluessa lautakunta kokoontui 11 kertaa. Lähetettyjen kirjeiden ja kirjelmien luku oli 166, saapuneiden 85.

Lautakunnan toimihenkilöt. Lautakunnan vakinaisista kotitalousneuvojista toimi käsityöopettaja I. Grotenfelt kotitalouskerholassa ja tammikuun 1 p:nä virkoihinsa nimitetyt talousopettajat M. Koivisto opetuskeittiössä ja L. Virki kotitalouskerholassa. Apuopettajina olivat talousopettajat S. Klami, K. Lindroos ja H. Sahrakorpi, käsitöissä koko vuoden rouva L. Lehtonen ja neiti A. Kautonen sekä lyhyemmän ajan käsityöopettaja M. Olki. Tyttökerhojen ohjaajana oli lastentarhanopettaja A. Planting ja lyhyemmän ajan lastentarhanopettaja E. Latvala. Voimistelukerhon ohjaajana toimi neiti T. Lehtonen.

Toiminta. Kotitalouslautakunnan neuvonta- ja opetustoiminta tapahtui kahdessa huoneistossa, nimittäin Mäkelänkadun 45:ssä sijaitsevassa kotitalouskerholassa ja Helsinginkadun 26:ssa sijaitsevassa opetuskeittiössä. Sitä paitsi lautakunnalla oli käytettävänäään asianomaisella luvalla suomenkielisen työväenopiston käsityösalit. Toiminta jakautui talous- ja käsityöopetuksen ja -neuvonnan antamiseen sekä kerhotoimintaan äitien ja kasvavien tyttöjen keskuudessa.

Varsinaisen toimintansa lisäksi lautakunta sai järjestettäväkseen, kuten edellisinäkin vuosina, muutamia erikoiskursseja, nimittäin jatkokurssit työttömille naisille tammikuun 11 p:n ja helmikuun 21 p:n välisenä aikana sekä talous- ja käsityökurssit työttömille henkisen työn tekijöille lokakuun 14 p:n ja joulukuun 21 p:n välisenä aikana. Edellisten kurssien järjestämiseen myönnettiin 18,130 markkaa ja annettiin niillä talous- ja kodinhoidon opetusta; kurseille osallistui 19 oppilasta. Jälkimmäisille kurseille osallistuneet 40 oppilasta jakautuivat puoleksi talous- ja puoleksi käsityökurseille vaihtaen kurssien opetusaineet 5 viikon kuluttua. Talous- ja käsityöopetuksen ohella järjestettiin viimeksi mainituille kurssilaisille erinäisiä luentoja ja retkeilyjä. Kurseja varten myönnettiin 62,250 markan määräraha.

Talousopetuksessa järjestettiin yhteensä 50 kurssia, joihin osallistui kaikkiaan 625 oppilasta, kuten selviää seuraavasta:

Opetusaine.	Kursseja.	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia.	Oppilaita.
Taloudellinen ruoanlaitto	10	10	132
Monipuolinen »	4	10	55
Kevättruokien valmistus	4	5	34
Kasvisruokien »	2	5	28
Jouluruokien »	7	6	107
Leikkele- ja eväsruekien laitto	5	5	48
Leipominen	11	5	148
Säilöönpano	4	5	47
Havainnollinen ruoanlaitto	1	5	6
Kodinhoito	1	5	11
Talousopetus kerhotyöille	1	6	9
Yhteensä	50	67	625

Havainto-opetusta ja -neuvontaa ruoanlaitossa, säilöönpanossa ja kodinhoidossa annettiin kerran viikossa kummassakin keittiössä, yhteensä 48 kertaa 1,790 oppilaalle.

Käsityöopetusta annettiin osaksi neuvonnan, osaksi luokkaopetuksen muodossa ja järjestettiin siinä seuraavat kurssit:

Opetusaine.	Kursseja.	Kurssiin sisältyviä opetustilaisuuksia.	Oppilaita.
Käsityöneuvonta täysikasvuksille	16	16	859
» tytöille	2	20	67
Kaavapiirustus ja liinavaateompelu	1	5	9
Kaavapiirustus ja pukuompelu	3	6	27
Patjan valmistus	2	5	10
Peitteen »	2	5	9
Hatun »	3	5	43
Yhteensä	29	62	1,024

Kerran kuukaudessa järjestettiin kaikille kurssilaisille yhteisiä koti-iltoja, joissa m. m. esitelmien avulla koetettiin herättää harrastusta kodin- ja terveydenhoitoa koskeviin kysymyksiin. Koti-iltoja pidettiin 7 ja osallistui niihin 915 henkilöä.

Kerhotoiminta äitien keskuudessa tapahtui kotitalouskerholassa äiti-kerhossa, joka kokoontui kerran viikossa kerhoiltoihin. Kaikkiaan oli kerhoiltoja 37 ja pohdittiin niissä kasvatusalaan kuuluvia kysymyksiä sekä luettiin kaunokirjallisuutta. Lisäksi järjestettiin kerran viikossa voimistelu- ja lauluharjoituksia. Kerhoon kuului n. 75 jäsentä. Kesän alussa tehtiin huviretki Hämeenlinnaan ja Aulangolle. Vuoden kuluessa järjestettiin 7 juhlaa, joista mainittakoon joulujuhla ja äitienpäivänjuhla; juhliin osallistui 458 henkilöä. Lokakuussa aloitettiin opetuskeittiössä oma kerhotoiminta sikäläisten äitien ja nuorten naisten keskuudessa. Kerhoon, joka ehti kokoontua 9 kertaa, ilmoittautui heti 53 jäsentä. Tyttökerhojen toiminta vilkastui entisestään. Kerhot jakautuivat 9 ryhmään, joissa oli kaikkiaan 163 tyttöä. Nuorimpia opastettiin erilaisissa askarteluissa ja laululeikeissä, kehittyneempiä käsitöissä ja taloustoimissa. Urheilua ja ulkoilmaleikkejä harrastettiin; lisäksi toimi näytelmäryhmä ja retkeilykerho.

Uusi opetuskeittiö. Kertomusvuoden keväällä lautakunta anoi kaupunginhallitukselta määrärahaa sopivan huoneiston vuokraamiseksi uutta opetuskeittiötä varten, jonka puute oli kovin tuntuva. Marraskuun 20 p:nä kaupunginvaltuusto myönsi tarkoitusta varten tarvittavan määrärahan ja uusi huoneisto vuokrattiin Fredrikinkadun 16:sta; opetuskeittiön toiminta päätettiin aloittaa keväällä 1936.

Lautakunnan luvalla kokoontuivat kaupungin siirtolapuutarhojen jäsenkerhot useina lauantai-iltoina kotitalouskerholassa.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerä.	Määräraha.		Todelliset menot.		Säästetty (+) tai ylitetty (-) määrä.	
	Markkaa ja penniä.					
Palkkiot	7,500	—	5,700	—	+	1,800
Sääntöpalkkaiset virat	96,000	—	90,720	—	+	5,280
Tilapäistä työvoimaa	61,904	—	61,899	—	+	5
Vuokra	54,000	—	54,000	—	—	—
Lämpö	5,000	—	4,837	70	+	162
Valaistus	2,500	—	2,252	50	+	247
Siivoaminen	3,500	—	3,494	50	+	5
Kaluston kunnossapito	2,000	—	1,912	10	+	87
Painatus ja sidonta	1,000	—	550	—	+	450
Tarverahat	6,500	—	6,210	05	+	289
Tarveaineet havainto- ja käsityönope- tusta varten	30,000	—	41,937	30	—	11,937
Yhteensä	1)269,904	—	273,513	15	—	3,609

Tilapäisen työvoiman palkkaamiseen käytetystä määrärahasta tuli talousopetuksen osalle 5,550 markkaa, käsityöopetuksen osalle 34,120 markkaa, kerhotyöhön 11,925 markkaa, esitelmiin 1,200 markkaa ja siivoukseen 9,104 markkaa.

Tulot. Erilaisista kursseista oli tuloja 37,513: 45 markkaa.

¹⁾ Tähän sisältyy lisämäärärahoja tilille Sääntöpalkkaiset virat 2,640 markkaa. Tilapäistä työvoimaa 104 markkaa ja Siivoaminen 1,500 markkaa.